

Jan Józef Janicki

Maryja w rzymskiej liturgii okresu paschalnego

Salvatoris Mater 4/4, 99-114

2002

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Sobór Watykański II przypomniał i przybliżył wszystkim wier-
nym Kościoła podstawowe prawdy o roku liturgicznym, w którym
odslania się *całe misterium Chrystusa, począwszy od Wcielenia i Naro-
dzenia aż do Wniebowstąpienia, do dnia Zesłania Ducha Świętego oraz
oczekiwania błogosławionej nadziei i przyjścia Pańskiego*¹. Każdy rok
liturgiczny jest „rokiem miłosierdzia” (por. Iz 61, 3) i prawdziwym „ro-
kiem świętym”, ponieważ jest bogaty w zbawczą obecność Chrystusa,
„Świętego Boga” (por. Mk 1, 24; Łk 1, 35; 4, 34) i w Jego zbawcze
działanie². Czas ludzki, mający początek w stworzeniu, znalazł swoją
pełnię przez przyjście Boga w Jego Przedwiecznym Synu na ziemię.
Historia zbawienia, która dokonuje się w czasie, osiągnęła swój szczyt
w „pełni czasu” wcielenia, a swój kres będzie miała *w chwalebny
powrocie Syna Bożego na końcu czasów. Czas staje się, w Jezusie Chry-
stusie Słowie Wcielonym, wymiarem Boga, który jest wieczny sam
w sobie. Z przyjściem Chrystusa rozpoczynają się „ostateczne dni”* (por.
Hbr 1, 2), „ostatnia godzina”
(1 J 2, 18), *zaczyna się czas Ko-
ścioła, który trwać będzie do Pa-
ruzji*³. *Chrystus jest Panem czasu,
jest jego początkiem i jego wype-
łnieniem; każdy rok i dzień,
i każda chwila zostaje ogarnięta
Jego Wcieleniem i Zmartwych-
wstaniem, aby człowiek znalazł
się w „pełni czasu”. Dlatego też
Kościół żyje i sprawuje liturgię
w granicach każdego roku*⁴. Rok liturgiczny przenika rok kalendarzo-
wy, gdyż *odtwarza poniekąd całą tajemnicę Wcielenia i Odkupienia,
rozpoczynając się w pierwszą Niedzielę Adwentu, a kończąc w Uroczy-
stość Chrystusa Króla Pana wszechświata i Pana dziejów*⁵.

Kościół, związany z Chrystusem jako Oblubienica z Oblubień-
cem (por. Ef 5, 25 –27), dzięki obchodzeniu - sprawowaniu, z bie-
giem roku, misteriów Odkupienia czerpie łaskę i zbawienie z uobec-
niających się („w pewien sposób” – *quodammodo*) w każdym cza-

Ks. Jan Józef Janicki

Maryja w rzymskiej liturgii okresu paschalnego

SALVATORIS MATER
4(2002) nr 4, 99-144

¹ SC 102.

² Por. KONGREGACJA KULTU BOŻEGO, *Wskazania i propozycje obchodu Roku Maryjnego* (3 IV 1987), 2, „Kielecki Przegląd Diecezjalny” 64(1988) 90; JAN PAWEŁ II, *List apostolski Tertio millennio adveniente* (10 XI 1994), 16 (dalej: TMA).

³ TMA 10.

⁴ TAMŻE.

⁵ TAMŻE.

sie, zbawczych czynów i zasług swego Pana⁶. Sobór Watykański II poucza, że to Boskie misterium zbawienia objawia się i trwa w Kościele, w którym wierni, trwając przy Chrystusie i pozostając w zjednoczeniu ze wszystkimi Jego świętymi, ze czcią wspominają *najpierw pełną chwały Maryję, zawsze Dziewicę, Matkę Boga i naszego Pana, Jezusa Chrystusa*⁷. Dla wszystkich chrześcijan wzorem oblubieńczej więzi Kościoła z Chrystusem jest - w ciągu roku liturgicznego - jedyna i niepowtarzalna więź Bożej Rodzicielki Maryi z Jej Synem. Matka Chrystusowa uczestniczyła w dziele swego Syna na mocy odwiecznego wyboru ze strony Boga i jako pierwsza z ludzi została najpełniej objęta tym dziełem, ponieważ otrzymała już udział w chwale Chrystusa⁸. Najświętsza Matka Boża, która uczestniczyła w misteriach Chrystusa, doznaje od Kościoła szczególnej czci, gdyż wzięta do nieba, nie zaprzestała pełnić swojej zbawczej roli, *lecz poprzez swoje wielorakie wstawiennictwo ustawicznie wyjednuje nam dary wiecznego zbawienia*⁹. Dlatego też Kościół, sprawując i urzeczywistniając w roku liturgicznym misteria Chrystusa, *ze szczególną miłością oddaje cześć Najświętszej Matce Bożej, Maryi, która nierozzerwalnym węzłem złączona jest ze zbawczym dziełem swojego Syna. W Niej Kościół podziwia i wystawia wspaniały owoc odkupienia i jakby w przeczystym obrazie z radością ogląda to, czym cały pragnie i spodziewa się być*¹⁰.

Kościół sprawuje zatem w liturgii, poprzez święte znaki, całkowite i pełne dzieło zbawienia, którego dokonał Bóg Ojciec przez Chrystusa w Duchu Świętym. Obchodząc w liturgii, która *zawiera w sobie dziwną moc przypominania i uobecniania przeszłości*¹¹, rzeczywistości minione Kościół czyni je w pewien sposób obecnymi i dokonuje dzieła zbawienia wiernych, którzy nie mając tutaj na ziemi miasta trwałego, szukają przyszłego (por. Hbr 13, 14)¹².

⁶ Por. SC 102.

⁷ Zob. Pierwsza Modlitwa Eucharystyczna, w: *Mszal Rzymski dla Diecezji polskich*, Poznań 1986, 304*; por. LG 52; por. S. CZERWIK, *Kult Matki Bożej w dziejach Kościoła i jego odnowa po Soborze Watykańskim II*, „Kielecki Przegląd Diecezjalny” 67(1991) 41n; S.C. NAPIÓRKOWSKI, *Maryja w dziejach zbawienia*, w: *Katechizm Kościoła Katolickiego. Wprowadzenie*, red. M. RUSECKI, E. PUDEŁKO, Lublin 1995, 131n.

⁸ Zob. S. CZERWIK, *Maryja Dziewica w rocznym cyklu obchodów tajemnic Chrystusa na podstawie „Collectio missarum de Beata Maria Virgine”*, w: *Matka Jezusa pośród pielgrzymującego Kościoła*, red. J.S. GAJEK, K. PEK, Warszawa 1993, 152n.

⁹ LG 62.

¹⁰ SC 103.

¹¹ *Wprowadzenie teologiczne i pastoralne*, 14, (dalej: WTP), w: *Zbiór Mszy o Najświętszej Maryi Pannie*, Poznań 1998, 14 (dalej: „Zbiór Mszy o NMP”).

¹² Zob. WTP 5.

Wspomnienie Matki Bożej, która na różne i godne podziwu sposoby czynnie uczestniczyła w misteriach życia Chrystusa, zostało włączone w roczny cykl tajemnic Jej Syna w bardziej organiczny sposób i w ściślejszym powiązaniu z tymi tajemnicami¹³. Dlatego liturgia rzymska dość często i w wieloraki sposób w ciągu roku liturgicznego wspomina o udziale Najświętszej Maryi Panny w misterium zbawienia. Znakomite świadectwa pobożności maryjnej znajdują się w Mszałe Rzymskim, w Liturgii Godzin i w innych księgach liturgicznych jak Rytuał czy Pontyfikał¹⁴.

Kościół, który ze czcią wspomina w liturgii Najświętszą Maryję, poucza, że Msze o Błogosławionej Dziewicy czerpią moc i sens z Jej najgłębszego udziału w historii zbawienia. Kościół bowiem, wspominając udział Matki Pana w dziele odkupienia lub rozważając Jej przywileje, przede wszystkim obchodzi wydarzenia zbawcze, w których Najświętsza Panna, dzięki zbawczym zamysłom Boga, uczestniczyła ze względu na misterium Chrystusa¹⁵. W Mszach liturgii rzymskiej o Najświętszej Maryi Pannie Kościół czci Pana Boga za Jego działanie dla zbawienia ludzi.

Boża Rodzicielka Maryja, ze względu na szczególny udział w misteriach Chrystusa, jest nieustannie czczona w wielorakich aspektach w ciągu każdego roku liturgicznego¹⁶.

W okresie Adwentu, na początku roku liturgicznego, Kościół oddaje cześć Bogu za dzieło zbawienia przygotowane w Matce Odkupiciela, która zajmuje pierwsze miejsce wśród pokornych i ubogich Pana¹⁷, z ufnością oczekujących i dostępujących od Niego zbawienia. Wraz z Maryją, wzniosłą Córą Syjonu, po długim oczekiwaniu na spełnienie obietnicy, przychodzi pełnia czasu i nastaje nowa ekonomia zbawienia¹⁸. W Adwencie Kościół przeżywa w liturgii prawdę, że Bóg okazał swą szczególną łaskę Maryi, zachowując Ją od wszelkiej zmały grzechu pierwородnego oraz że Duch Święty

¹³ PAWEŁ VI, Adhortacja apostolska „*Marialis cultus*” o należytych kształtowaniu i rozwijaniu kultu Najświętszej Maryi Panny, 2 (dalej: MC); por. WTP 5. 2.

¹⁴ Zob. WTP 3.

¹⁵ TAMŻE, 6.

¹⁶ W pewnym sensie o każdym roku liturgicznym można powiedzieć, że jest „maryjny”. KONGREGACJA KULTU BOŻEGO, *Wskazania i propozycje obchodu Roku Maryjnego...*, 3, 91.

¹⁷ LG 55.

¹⁸ TAMŻE; zob. WTP 7; zob. KONGREGACJA KULTU BOŻEGO, *Wskazania i propozycje obchodu Roku Maryjnego...*, 3, 91. *Ecclesia, anno liturgico ineunte, celebrat opus Dei in Redemptoris Mater praeparanda. Praenotanda 7, w: CONGREGATIO PRO CULTU DIVINO, Collectio missarum de Beata Maria Virgine, Libreria Editrice Vaticana 1987, X.*

nappełnił Ją darami, a potem nieustannie osłaniał miłością, czyniąc Jej „wielkie rzeczy” (por. Łk 1, 49) dla zbawienia ludzi¹⁹.

W okresie Narodzenia Pańskiego Kościół celebrował w liturgii Bożą interwencję, która miała miejsce we wcieleniu Syna Bożego, w narodzeniu Chrystusa i w Jego ukazaniu się pasterzom oraz mędrcom, a także w innych momentach dzieciństwa naszego Zbawiciela. Matka Jezusowa jest bardzo mocno złączona ze wszystkimi tymi wydarzeniami zbawczymi²⁰. To tłumaczy fakt, że liczne formularze mszalne tego okresu, z których wiele odznacza się starożytnością i wartością liturgiczną (np. uroczystość 1 stycznia *Świętej Bożej Rodzicielki Maryi* słusznie uważana jest za najstarsze wspomnienie maryjne w Kościele rzymskim), wskazując na uobecniające się w liturgii misteria Chrystusowego dzieciństwa, ukazują i naświetlają również uczestnictwo w nich Matki Jezusowej²¹.

W okresie zwykłym Kościół celebrując w liturgicznym obrzędzie (*ritu liturgico celebrans*)²² pamiątkę życia publicznego Zbawiciela, wspomina ze czcią Najświętszą Matkę Bożą, która uczestniczyła w misteriach Chrystusa²³. Vaticanum II poucza, że *w życiu publicznym Jezusa Jego Matka pojawia się w sposób znamienity i to zaraz na początku, gdy na weselu w Kanie Galilejskiej, przejęta litością spowodowała swym wstawianiem początek znaków Jezusa jako Mesjasza* (por. J 2, 1-11). *W czasie Jego nauczania przyjęła słowa, w których Syn, stawiając królestwo ponad względami i więzami ciała i krwi, błogosławionymi nazwał słuchających i zachowujących słowo Boże* (por. Mk 3, 32; Łk 11, 27n), *jak to Ona wiernie czyniła* (por. Łk 2, 19. 51)²⁴.

Okres zwykły ma w liturgii rzymskiej wiele świąt maryjnych, z uroczystością Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny na czele (15 sierpnia), która jest *ukoronowaniem Jej wzrastania w łasce i szczytem Jej uwielbienia*²⁵.

¹⁹ Zob. WTP 7.

²⁰ Zob. TAMŻE, 8; *interventum Dei Ecclesia celebrat in Verbi incarnatione, in Christi nativitate, in eius manifestatione pastoribus, [...] et magis, [...] necnon in aliis Salvatoris infantiae momentis. Quibus factis salutis Maria intime est sociata. Praenotanda 8, w: CONGREGATIO PRO CULTU DIVINO, Collectio missarum de Beata Maria..., XI.*

²¹ Zob. WTP 8; por. KONGREGACJA KULTU BOŻEGO, *Wskazania i propozycje obchodu Roku Maryjnego...*, 3, 91.

²² *Praenotanda 9, w: CONGREGATIO PRO CULTU DIVINO, Collectio missarum de Beata Maria..., XI.*

²³ LG 66.

²⁴ TAMŻE, 58; zob. WTP 9.

²⁵ KONGREGACJA KULTU BOŻEGO, *Wskazania i propozycje obchodu Roku Maryjnego...*3, 91.

Kościół, w okresie Wielkiego Postu, w którym zdążamy ku Wielkanocy, ze szczególną czcią celebryje (*Ecclesia potissimum celebrat*²⁶) to, czego Bóg dokonał w paschalnym misterium Chrystusa. Obchodząc te wydarzenia, spotykamy w liturgii Matkę Jezusową głęboko zjednoczoną ze swym Synem. Błogosławiona Dziewica utrzymywała bowiem wiernie swe zjednoczenie z Synem aż do krzyża; *najgłębiej współcierpiała ze swym Jednorodzonym i z Jego ofiarą złączyła się matczynym duchem, z miłością godząc się na ofiarowanie zrodzonej z Niej Żertwy*²⁷. Matka Jezusowa została przez Jej umierającego na krzyżu Syna oddana jako Matka uczniowi słowami: *Niewiasto, oto syn Twój* (J 19, 26).

Okres Wielkanocny, jako czas radości Kościoła ze zmartwychwstania Pana i z daru Ducha Świętego, jest przedłużeniem radości Maryi, Matki Zmartwychwstałego. Jak wierzy i modli się Kościół, Bóg nappełnił Ją niewypowiedzianą radością ze zwycięstwa Jej Syna nad śmiercią, z Jego zmartwychwstania²⁸. Boża Rodzicielka Maryja, jak czytamy w *Dziejach Apostolskich*, była pośrodku rodzącego się Kościoła, oczekującego na dar Ducha Świętego (por. Dz 1, 14).

W czasie pięćdziesięciu dni, które Kościół z wielką radością przeżywa od Niedzieli Zmartwychwstania do Niedzieli Zesłania Ducha Świętego, jako jeden dzień świąteczny, jako „wielką niedzielę”²⁹ - liturgia rzymska, obchodząc tajemnicę paschalną Chrystusa, ukazuje także Bożą Rodzicielkę Maryję rozradowaną ze zmartwychwstania swego Syna oraz trwającą z Apostołami na modlitwie i ufnie oczekującą z nimi na dar Ducha Świętego.

Kościół, celebrując paschalne sakramenty wtajemniczenia chrześcijańskiego, widzi w Najświętszej Dziewicy wzór swojego macierzyństwa, a także dostrzega w Matce Jezusa przykład i pomoc

²⁶ *Praenotanda* 10, w: CONGREGATIO PRO CULTU DIVINO, *Collectio missarum de Beata Maria...*, XI.

²⁷ LG 58.

²⁸ Zob. *Liturgia Godzin*. Teksty wspólne o NMP. I i II Nieszpory, Prośby (drugi formularz); WTP 10; KONGREGACJA KULTU BOŻEGO, *Wskazania i propozycje obchodu Roku Maryjnego...*, 3, 91; *in eius resurrectione superna repleta est laetitia*. *Praenotanda* 10, w: CONGREGATIO PRO CULTU DIVINO, *Collectio missarum de Beata Maria...*, XI. J. Kudasiewicz pisze, że Ewangelie nic nie mówią o ukazaniu się Zmartwychwstałego swojej Matce. Zauważa to Jan Paweł II: „Ewangelie nie mówią nic o ukazaniu się zmartwychwstałego Jezusa Maryi: to niewypowiedziane misterium radości pozostaje pod osłoną mistycznego milczenia”. [...] *Milczenie całego Nowego Testamentu o chrystofanii adresowanej do Matki Jezusa świadczy o tym, że takiej chrystofanii nie było* (D. Barsotti). J. KUDASIEWICZ, *Matka Odkupiciela*, Kielce 1991, 203. Por. ponadto: D.M. SARTOR, „Luoghi” *mariani nella liturgia*, „Rivista di Pastorale Liturgica” 39(2001) 2 (225), 17n.

²⁹ Zob. *Ogólne normy roku liturgicznego i kalendarza*, 22 (dalej: ONRLIK).

w misji głoszenia Ewangelii, którą zmartwychwstały Chrystus powierzył Apostołom i całemu Kościołowi (por. Mt 28, 19n).

„Zbiór Mszy o Najświętszej Maryi Pannie”, zatwierdzony przez Jana Pawła II i ogłoszony przez Kongregację Kultu Bożego (15 VIII 1986 r.), zmierza do tego, *aby w kulcie oddawanym Maryi Dziewicy mieć na względzie te obchody, które odznaczają się nauką, wyróżniają się bogatą treścią i w sposób właściwy przywodzą na pamięć wydarzenia zbawcze, dokonane przez Pana Boga w Najświętszej Dziewicy ze względu na tajemnicę Chrystusa i Kościoła*³⁰.

Najświętsza Panna jest najściślej złączona z tajemnicą Chrystusa, dlatego – jeśli chodzi o misterium Zmartwychwstania - liturgia rzymska ukazuje Najświętszą Maryję Pannę (1) w tajemnicy Zmartwychwstania Pańskiego; (2) stawia przed naszymi oczyma Świętą Maryję, Źródło światła i życia; (3) mówi o Najświętszej Maryi Pannie z Wieczernika oraz (4) o Najświętszej Maryi Pannie, Królowej Apostołów.

1. Najświętsza Maryja Panna w tajemnicy zmartwychwstania Pańskiego³¹

Lex orandi Kościoła sprawującego Mszę świętą ku czci Bożej Rodzicielki Maryi w okresie wielkanocnym wysławia przede wszystkim zmartwychwstanie Jej Syna, naszego Pana Jezusa Chrystusa³². Formularz mszalny ogłasza: Jezus, Słońce sprawiedliwości, przetrwał „mroki grobu”, Alleluja³³; Chrystus powstał z grobu, Alleluja³⁴.

Zwycięstwo Chrystusa nad śmiercią jest źródłem radości, która obficie splywa na cały świat; Bóg Ojciec przez zmartwychwstanie swojego Syna przywrócił radość światu³⁵. Dzień zmartwychwstania Pana stał się dniem „światła i życia”, dniem, *w którym po ustąpieniu nocy śmierci cały świat się rozweseli*³⁶.

Zmartwychwstanie Chrystusa sprawiło, że rodzący się Kościół (*oriens Ecclesia*) w osobach Apostołów podziwia z radosnym drze-

³⁰ WTP 19.

³¹ „Zbiór Mszy o NMP” pod tym tytułem podaje Mszę, która z wyjątkiem *Antyfony na wejście* i *Prefacji* znajduje się w „Mszałe Rzymskim dla Diecezji polskich” jako *Msza o NMP w Okresie Wielkanocnym* (11” - 12”).

³² Zob. *Kolekta* (dalej: Ko), *Prefacja* (dalej: Pf), *Modlitwa po Komunii* (dalej: MpK), w: „Zbiór Mszy o NMP”, 85-87.

³³ *Antyfony na wejście* (dalej: AnW), w: TAMŻE, 85.

³⁴ Zob. *Antyfony na Komunię* (dalej: AnK), w: TAMŻE, 87.

³⁵ Zob. Ko, w: TAMŻE, 85.

³⁶ Pf, w: TAMŻE, 86.

niem chwalebne oblicze swojego nieśmiertelnego Pana³⁷. Maria Magdalena i druga Maria, które przyszły o świcie pierwszego dnia tygodnia obejrzeć grób, spotkały anioła oznajmującego im, że mają się nie lękać, bowiem ukrzyżowany Jezus powstał z martwych, zmartwychwstał³⁸. Niewiasty *pospiesznie więc oddaliły się od grobu z bojaźnią i wielką radością i pobięły oznajmić to Jego uczniom*³⁹.

Modląc się tekstami mszalnymi Kościół wyraża przekonanie, że w radości zmartwychwstania w sposób wyjątkowy uczestniczy **Matka Jezusowa, Maryja**. Bóg *przez zmartwychwstanie Jezusa Chrystusa napelnił niewymowną radością Najświętszą Dziewicę i przedziwnie wywyższył Jej wiarę*⁴⁰. Ta radość paschalna jest nagrodą dla niezłomnej wiary Najświętszej Panny, która *wierząc, poczęła Syna i wierząc, oczekiwała Jego zmartwychwstania*⁴¹. Dlatego jest wzorem wiary, mocą której uczniowie Chrystusowi wyznają, że *Syn Maryi Dziewicy jest prawdziwym Bogiem i prawdziwym człowiekiem i mocą Jego zmartwychwstania spodziewają się dojść do wiekuistej radości*⁴².

Z takiej wiary wypływa pozdrowienie, jakie Kościół kieruje do Maryi: *Bądź pozdrowiona, Święta Maryjo, Ty bolejąc pod krzyżem mężnie zniosłaś cierpienia Syna, a teraz promieniejesz pogodną radością*⁴³. Kościół ponadto zaprasza Matkę Jezusa do udziału w radości z racji obchodu tajemnicy zmartwychwstania Jej Syna w liturgii Kościoła: *Wesel się, Matko Dziewico, bo Chrystus powstał z grobu. Alleluja*⁴⁴; *Matko Światłości, wesel się: Jezus, Słońce sprawiedliwości, przewyżczając mroki grobu, cały świat olśniewa swym blaskiem*⁴⁵.

Kościół w swym *lex orandi* wyraża przekonanie (*lex credendi*), że Najświętsza Maryja Panna uczestniczy w sposób szczególny w liturgii Kościoła, *dla którego doroczny obchód paschalnego misterium jest źródłem radości i podtrzymaniem nadziei*⁴⁶.

³⁷ TAMŻE; por. Łk 24, 41; J 20, 20.

³⁸ Zob. Ewangelia (Mt 28, 1-10) analizowanego tu mszalnego formularza maryjnego, w: *Lekcjonarz do Mszy o Najświętszej Maryi Pannie*, Poznań 1998, 73.

³⁹ TAMŻE.

⁴⁰ Pł, w: „Zbiór Mszy o NMP”, 86.

⁴¹ TAMŻE.

⁴² MpK, w: „Zbiór Mszy o NMP”, 87.

⁴³ Śpiew przed Ewangelią (*Alleluja*), w: *Lekcjonarz do Mszy o NMP...*, 72.

⁴⁴ AnK, w: „Zbiór Mszy o NMP”, 87; por. S. CZERWIK, *Maryja Dziewica w rocznym...*, 170.

⁴⁵ AnW, w: „Zbiór Mszy o NMP”, 85.

⁴⁶ S. CZERWIK, *Maryja Dziewica w rocznym...*, 170.

2. Święta Maryja, Źródło światła i życia⁴⁷

Święta Matka Kościół wspomina w swojej liturgii macierzyńską rolę Błogosławionej Dziewicy Maryi, która z postanowienia Opatrzności Bożej, przeznaczona od wieków wraz z wcieleniem Słowa Bożego na Matkę Boga, stała się tu, na ziemi Matką Żywicielką Boskiego Odkupiciela. Pokorna służebnica Pana, poprzez poczęcie, zrodzenie, karmienie Chrystusa, ofiarowanie Go w świątyni Ojcu i współcierpienie ze swoim Synem umierającym na krzyżu, współpracowała w dziele zbawienia przez posłuszeństwo, wiarę, nadzieję i żarliwą miłość⁴⁸. Modlący się Kościół (*lex orandi*) bardzo wymownie wyraża tę prawdę w formularzu mszalnym: *Błogosławiona jesteś, Dziewico Maryjo, albowiem za sprawą Ducha Świętego nosiłaś w dziewiczym łonie Syna Ojca przedwiecznego*⁴⁹; *Witaj, Matko [...] będąc Dziewicą zrodziłaś Chrystusa*⁵⁰; *Boże, Twój Syn narodzony z Matki Dziewicy stał się pierworodnym między wielu braćmi i Zbawicielem świata*⁵¹. W tekstach mszalnych Kościół wyznaje i czci Świętą Maryję jako Matkę Światłości, która porodziła Jezusa Chrystusa, Światłość świata: „Witaj, Matko Światłości”⁵²; *Szczęśliwa jesteś, Najświętsza Panno Maryjo, bo z Ciebie się narodziło Słońce sprawiedliwości, Chrystus, który jest naszym Bogiem: kto idzie za Nim, będzie miał światło życia*⁵³; *Ja przyszedłem na świat jako światło, aby każdy, kto we Mnie wierzy, nie pozostawał w ciemności*⁵⁴. W modlitwie mszalnej Kościół wyznaje wiarę, że Chrystus Pan, który uświęcił całe życie Dziewicy Maryi, jest Tym, który kieruje naszymi czynami i oświeca wszystkie ścieżki Kościoła⁵⁵.

⁴⁷ Zob. „Zbiór Mszy o NMP”, 88-90. Teksty tego formularza nawiązują do liturgii Wigilii Paschalnej, która upamiętnia świętą noc zmartwychwstania Pana i jest jakby „matką wszystkich świętych wigilii”. *Kościół czuwając oczekuje Pańskiego zmartwychwstania i sprawuje je w sakramentach chrześcijańskiego wtajemniczenia*. KONGREGACJA KULTU BOŻEGO, *List okólny o przygotowaniu i obchodzeniu świąt paschalnych* (16 I 1988), 77. Wigilia Paschalna rozpoczyna okres wielkanocny i dlatego jej pełna nazwa brzmi: „Niedziela Wielkanocna. Zmartwychwstanie Pańskie. Wigilia Paschalna w Wielką Noc” (zob. *Mszal Rzymski dla Diecezji polskich*, Poznań 1986, 150-183). Analizowany tu maryjny formularz mszalny można używać w soboty Okresu Wielkanocnego, ilekroć ze słusznej przyczyny, z zachowaniem prawa, odprawia się Mszę o Najświętszej Maryi Pannie. Zob. „Zbiór Mszy o NMP”, 88.

⁴⁸ Zob. LG 61.

⁴⁹ AnK, w: „Zbiór Mszy o NMP”, 90.

⁵⁰ AnW, w: TAMŻE, 89.

⁵¹ Ko, w: TAMŻE.

⁵² AnW, w: TAMŻE.

⁵³ Śpiew przed Ewangelią (Alleluja), w: *Lekcjonarz do Mszy o NMP...*, 75.

⁵⁴ Ewangelia (pierwsza, do wyboru) przeznaczona do Mszy 16. *Święta Maryja, Źródło światła i życia*, w: *Lekcjonarz do Mszy o NMP...*, 75.

⁵⁵ MpK, w: „Zbiór Mszy o NMP”, 90.

Macierzyństwo Maryi trwa nieustannie wobec wszystkich wierzących, dla których stała się Matką pod krzyżem swego Syna. Matka Chrystusowa wzięta do nieba, nie zaprzestała pełnić swojej zbawczej roli, gdyż poprzez wielorakie wstawiennictwo ustawicznie wyprasza nam dary wiecznego zbawienia. *Dzięki macierzyńskiej miłości opiekuje się braćmi swego Syna, pielgrzymującymi jeszcze i narażonymi na niebezpieczeństwa i trudy, dopóki nie zostaną doprowadzeni do szczęśliwej ojczyzny*⁵⁶.

Boża Rodzicielka Maryja z racji tego daru i roli Boskiego macierzyństwa jest zatem mocno zjednoczona ze swym Synem Odkupicielem i głęboko związana ze wspólnotą Jego uczniów, Kościołem, dla którego jest pierwowzorem (*typus*) w porządku wiary, miłości i doskonałego zjednoczenia z Chrystusem. W misterium bowiem Kościoła, który sam także słusznie jest nazywany matką i dziewicą, Błogosławiona Dziewica Maryja idzie przed nami, stanowiąc najdoskonalszy i jedyny wzór zarówno dziewicy, jak i matki⁵⁷. Kościół rzeczywiście staje się matką, bowiem przez przepowiadanie i chrzest rodzi do nowego i nieśmiertelnego życia dzieci poczęte z Ducha Świętego i zrodzone z Boga⁵⁸.

W maryjnym formularzu mszalnym, nawiązującym do liturgii Wigilii Paschalnej, w czasie której Kościół czuwając oczekuje Pańskiego zmartwychwstania i sprawuje je w sakramentach chrześcijańskiego wtajemniczenia⁵⁹, modlący się Kościół wyznaje z wiarą (*lex credendi*), że woda chrztu czyni ludzi dziećmi Bożymi; przez święte namaszczenie i włożenie rąk ochrzczeni napelniają się Duchem Świętym, a przez udział w Uczcie Eucharystycznej stają się *communio* - jednością z Chrystusem⁶⁰.

Modlitwy mszalne wyraźnie zatem potwierdzają, że *Kościół, płodna dziewica, rodzi w wodzie chrztu* [podkreślenie moje – J.J.] *dzieci, które się poczęły z wiary i Ducha Świętego*⁶¹, *odradza wierzące ludy w czystym źródle chrzcielnym*⁶². Pierwsze czytanie Liturgii Słowa ukazuje około trzech tysięcy ludzi, którzy przyjęli chrzest w imię Jezusa Chrystusa⁶³. Kościół jest Matką, bo w *czystym źródle*

⁵⁶ LG 62.

⁵⁷ TAMŻE, 63.

⁵⁸ Por. TAMŻE, 64.

⁵⁹ KONGREGACJA KULTU BOŻEGO, *List okólny...*, 77.

⁶⁰ Zob. Formularz mszalny: 16. *Święta Maryja, Źródło...*, w: „Zbiór Mszy o NMP”, 88.

⁶¹ Pł, w: TAMŻE, 90.

⁶² AnW, w: TAMŻE, 89.

⁶³ Zob. *Lekcjonarz do Mszy o NMP...*, 74.

chrzcielny zrodził dla nieba ludzi pochodzących z ziemi⁶⁴, a ponadto jest zatroskany o tych wszystkich, których „zrodził”, aby *przez życie według Ewangelii i sakramenty dające łaskę* doprowadzić ich do *podobieństwa ze swoim Założycielem, naszym Panem Jezusem Chrystusem*⁶⁵. Duch Święty, który uświęca łono Kościoła, czyli źródło chrzcielne, aby mógł on rodzić dzieci Boże, uświęcił też łono Maryi, aby porodziła Pierworodnego między wielu braćmi (por. Hbr 2, 11-15) i Zbawiciela świata⁶⁶.

Duch Święty, który w obfitości zstąpił na Najświętszą Dziewicę w dniu Pięćdziesiątnicy, zstępuje też na nowo ochrzczonych, gdy udziela się im *sakramentu bierzmowania*. Słowa modlitwy mszalnej mówią, że Kościół namaszcza nowo narodzonych cennym olejem krzyżma, aby Duch Święty, który napelnił Dziewicę Maryję, zstąpił na nich ze swoimi darami⁶⁷.

Ciało i Krew, ofiarowane przez Chrystusa na ołtarzu krzyża za życie świata, są codziennie składane w *Ofierze Eucharystycznej*, i są tożsame z Ciałem i Krwią Chrystusa, którego Najświętsza Dziewica Maryja wydała na świat⁶⁸. Kościół, będący jak Najświętsza Maryja, dziewicą, „naśladując Matkę Chrystusa”⁶⁹, składa Ofiarę Eucharystyczną i głęboko wierzy, że *w sakramentach Kościoła mistycznie odnawiają się zdarzenia, które w całej prawdzie przeżyła Matka Dziewica*⁷⁰. Codziennie więc Kościół *zastawia stół dla swoich dzieci i karmi je chlebem z nieba, Ciałem naszego Pana Jezusa Chrystusa, którego Dziewica Maryja zrodziła na życie świata*⁷¹. Bóg karmi nas Ciałem Chrystusa i napelnia nas *Jego Duchem*⁷²; sprawia ponadto, że zgromadzeni na Eucharystię *z każdego ludu i narodu*, stają się *jednym Ciałem ożywionym przez jednego Ducha*⁷³.

Boża Rodzicielka Maryja stała się „świętynią niebieskich sakramentów”⁷⁴, ponieważ w swym „dziewiczym łonie” nosiła Chrystusa

⁶⁴ Ko, w: „Zbiór Mszy o NMP”, 89.

⁶⁵ TAMŻE.

⁶⁶ TAMŻE.

⁶⁷ Pł, w: TAMŻE, 90.

⁶⁸ Zob. Formularz mszalny: 16. *Święta Maryja Źródło...*, w: „Zbiór Mszy o NMP”, 88.

⁶⁹ *Modlitwa nad darami* (dalej: MnD), w: TAMŻE, 89.

⁷⁰ Pł, w: TAMŻE, 90.

⁷¹ TAMŻE; łacińskie brzmienie tego tekstu jest następujące: *sed et cotidie filiis mensam parat, ubi ipsos caelesti nutriat pane, quem Virgo Maria pro mundi edidit vita, Iesum Christum Dominum nostrum*. CONGREGATIO PRO CULTU DIVINO, *Collectio missarum de Beata Maria...*, 68.

⁷² Zob. MpK, w: „Zbiór Mszy o NMP”, 90.

⁷³ MnD, w: TAMŻE, 89.

⁷⁴ AnK, w: TAMŻE, 90.

będącego „Sakramentem Ojca przedwiecznego”: w Nim są bowiem ukryte wszelkie skarby zbawienia i łaski, i przez Niego także objawia się wszystkim ludziom oblicze Ojca (por. Łk 10, 22; J 14, 9)⁷⁵.

3. Najświętsza Maryja Panna z Wieczernika⁷⁶

Kościół widział od swoich początków w osobie Najświętszej Dziewicy, obecnej w pierwszym zgromadzeniu uczniów, w Wieczerniku na Syjonie w Jerozolimie (por. Dz 1, 13n)⁷⁷, swoją Matkę otaczającą miłością początki chrześcijańskiej wspólnoty oraz przykład i świetlany wzór jednomyślniej i wspólnej modlitwy⁷⁸.

W modlitwach formularza mszalnego, *lex orandi* Kościoła wyraża jego wiarę (*lex credendi*), że Bóg napenił Maryję mocą swojego Ducha, przy Wcieleniu i w dniu Pięćdziesiątnicy. *Ta, którą przy Wcieleniu Słowa ocenił Duch Święty (por. Łk 1, 35), przy narodzeniu nowego Ludu [...] znowu otrzymuje pełnię Daru Bożego*⁷⁹; *Maryja, [...] w gorących błaganiach przyzywała obiecanego Pocieszyciela*⁸⁰, a Bóg, *Najświętszą Pannę modlącą się razem z Apostołami, ubogacił darami Ducha Świętego*⁸¹.

Ten sam Duch Święty jest zatem sprawcą macierzyństwa Maryi w stosunku do Wcielonego Słowa oraz w odniesieniu do nowego Ludu Bożego, Kościoła, który rodzi się w misterium Zesłania Ducha Świętego⁸².

⁷⁵ Zob. TAMŻE, 88.

⁷⁶ Zob. TAMŻE, 91–93. Najświętsza Maryja Panna z Wieczernika doznaje czci w wielu diecezjach i rodzinach zakonnych w liturgicznym wspomnieniu. Wśród wspólnot zakonnych wyróżnia się Zgromadzenie Sióstr Naszej Pani z Wieczernika, założone przez św. Teresę Couderc (†1885). Zob. „Zbiór Mszy o NMP”, 91; CONGREGATIO PRO CULTU DIVINO, *Collectio missarum de Beata Maria...*, 69.

⁷⁷ Zob. AnW, w: „Zbiór Mszy o NMP”, 91; Pierwsze czytanie (Dz 1, 6-14), w: *Lekcjonarz do Mszy o NMP...*, 77. (Tradycja umieszcza salę „na górze” [„w górnej części domu”], w której Apostołowie trwali na modlitwie z niewiastami, z Maryją, Matką Jezusa, i z braćmi – w dzisiejszym Wieczerniku na Syjonie w Jerozolimie, choć przypuszcza się także, że był to dom Marii, matki Jana-Marka (por. J 12, 12); „Jakuba” (por. Mt 10, 2nn; Mk 3, 16-19; Łk 6, 13-16) – zob. BT). Por. F. BRACHA, *Podstawy kultu maryjnego w świetle wypowiedzi Jana Pawła II w encyklice „Redemptoris Mater”*, w: *Matka Odkupiciela*, red. S. GRZYBEK, Kraków 1988, 294n.

⁷⁸ Por. „Zbiór Mszy o NMP”, 91; CONGREGATIO PRO CULTU DIVINO, *Collectio missarum de Beata Maria...*, 69; zob. A. CATELLA, *La „Collectio missarum de Beata Maria Virgine”*. *Analisi della eucologia*, „Rivista liturgica” 75(1988) 1, 103-106; S. CZERWIK, *Maryja Dziewica w rocznym...*, 170.

⁷⁹ Pf, w: „Zbiór Mszy o NMP”, 92.

⁸⁰ TAMŻE.

⁸¹ K, w: TAMŻE, 91.

⁸² Zob. S. CZERWIK, *Maryja Dziewica w rocznym...*, 170.

W tekstach eucharystycznych Maryja jest wzorem dla Kościoła, zwłaszcza modlitwy jednomyślnej, zanoszonej w zgromadzeniu: *Panie, Ojczy święty [...] Ty nam dałeś w młodym Kościele przedziwny wzór zgody i modlitwy: Matkę Jezusa modlącą się jednomyślnie z Apostołami*⁸³.

Boża Rodzicielka jest wzorem Kościoła w modlitwie połączonej z czuwaniem, postawą miłości i oczekiwaniem. Najświętsza Maryja Panna uczy czujności w oczekiwaniu na drugie przyjście Chrystusa: *Najświętsza Dziewica, czuwająca na modlitwie i płonąca miłością, stała się wzorem Kościoła, który ubogacony darami Ducha, czujnie oczekuje drugiego przyjścia Chrystusa*⁸⁴. Maryja jest zatem wzorem postawy eschatologicznej Kościoła⁸⁵.

Najświętsza Maryja Panna oręduje za Kościołem i otacza go opieką; Jej wstawiennictwo zapewnia jednomyślność na modlitwie i apostołski zapał uczniów Chrystusowych, co *lex orandi* wyraża słowami: *spraw [...], abyśmy [...] mogli trwać jednomyślnie na modlitwie i nieść braciom dobrą nowinę o zbawieniu*⁸⁶. Opieka Najświętszej Dziewicy umożliwia nam przyczynianie się do zgody i pokoju między braćmi, za których Syn Maryi *Jezus Chrystus ofiarował się jako żertwa odkupienia*⁸⁷.

Maryja uczy nas, wraz ze składanymi na Eucharystii darami ofiarnymi, posłuszeństwa głosowi Ducha Świętego; trzeba *abyśmy gorliwie naśladowując Najświętszą Pannę, byli ulegli głosowi Ducha Świętego*⁸⁸.

Matka zmartwychwstałego Pana uczy nas i tego wymiaru paschalnej postawy uczniów Jej Syna, którym jest wierne zachowywanie słowa Bożego i jego gorliwe rozpowszechnianie. Śpiew przed Ewangelią wychwala Maryję, a nam stawia wzór przed oczami: *Błogostawiona jesteś, Panno Maryjo, zachowałeś słowo Boże i rozważałaś je w swoim sercu*⁸⁹. Ewangelia liturgii słowa tej Mszy kończy słowami Chrystusa: *Moją matką i moimi braćmi są ci, którzy słuchają słowa Bożego i wypełniają je* (Łk 8, 21)⁹⁰.

Papież Jan Paweł II w swym Liście apostołskim *Novo millennio ineunte* na zakończenie Wielkiego Jubileuszu Roku 2000, zachęca

⁸³ Pf, w: „Zbiór Mszy o NMP”, 92; zob. też: AnW, w: TAMŻE, 91.

⁸⁴ Pf, w: TAMŻE, 92; por. J. KUDASIEWICZ, *Matka Odkupiciela...*, 207n.

⁸⁵ Por. „Zbiór Mszy o NMP”, 91; S. CZERWIK, *Maryja Dziewica w rocznym...*, 171.

⁸⁶ Ko, w: „Zbiór Mszy o NMP”, 91.

⁸⁷ MpK, w: TAMŻE, 93.

⁸⁸ MnD, w: TAMŻE, 92.

⁸⁹ *Lekcjonarz do Mszy o NMP*, 78.

⁹⁰ TAMŻE, 79.

wszystkich, by poszli z nadzieją w nowe tysiąclecie, zespoleni więzami jednej komunii, umacnianej każdego dnia przy stole eucharystycznego Chleba i Słowa życia⁹¹. W każdą niedzielę zmartwychwstały Chrystus na nowo jakby wyznacza nam spotkanie w Wieczerniku [podkreś. moje – J.J.], gdzie wieczorem „pierwszego dnia tygodnia” (J 20, 19) ukazał się swoim uczniom, aby „tchnąć” w nich ożywiający dar Ducha Świętego i wprowadzić ich w wielką przygodę ewangelizacji. W tej drodze towarzyszy nam Najświętsza Maryja Panna, Gwiazda nowej ewangelizacji, promienna Jutrzenka i niezawodna Przewodniczka na naszej drodze⁹².

4. Najświętsza Maryja Panna Królowa Apostołów⁹³

Kościół dostrzegął od początku wyjątkowe, „prawdziwie królewskie” miejsce, jakie zajmowała Matka Jezusa w pierwszej wspólnocie chrześcijan i jaką rolę spełniła w wydarzeniu zesłania Ducha Świętego odnośnie do szerzenia ewangelicznego orędzia⁹⁴. Sobór Watykański II, który określił działalność misyjną jako *najważniejsze i najświętsze zadanie Kościoła*⁹⁵, zachęcił wszystkich wiernych do modlitwy, *aby przez wstawiennictwo Dziewicy Maryi, Królowej Apostołów, narody jak najszybciej były doprowadzone do poznania prawdy (por. 1 Tm 2, 4), a chwała Boża, która lśni na obliczu Chrystusa Jezusa, przez Ducha Świętego zajaśniała wszystkim (por. 2 Kor 4, 6)*⁹⁶.

Zapał misyjny wzbudza dzisiaj modlitwa Kościoła (*lex orandi*), której *lex credendi* podkreśla ciągłą aktualność głoszenia Dobrej Nowiny. Zgromadzenie liturgiczne wiernych, które jest znakiem

⁹¹ Zob. JAN PAWEŁ II, List apostolski „*Novo millennio ineunte*” na zakończenie Wielkiego Jubileuszu Roku 2000, 58.

⁹² TAMŻE.

⁹³ Zob. „Zbiór Mszy o NMP”, 94–96. Wiele Instytutów zakonnych i Stowarzyszeń życia apostołowskiego uznaje Najświętszą Maryję Pannę modlącą się w Wieczerniku z Apostołami za swoją Patronkę. Pod tytułem „Królowej Apostołów” oddają Jej liturgiczną cześć. Wśród nich górują: Stowarzyszenie Apostolstwa Katolickiego założone przez św. Wincentego Pallottiego (†1850), Papieski Instytut dla Misji Zagranicznych założony przez biskupa Angelo Ramazzottiego (†1861), Pobożne Stowarzyszenie od świętego Pawła Apostoła oraz inne Instytuty, założone przez Sługę Bożego Jakuba Alberione (†1971). Ten formularz mszalny (z wyjątkiem prefacji) został wzięty z Mszy własnych Stowarzyszenia Apostolstwa Katolickiego.

⁹⁴ Zob. „Zbiór Mszy o NMP”, 94; por. A. CATELLA, *La „Collectio missarum de Beata Maria...”, 103-106.*

⁹⁵ SOBÓR WATYKAŃSKI II, Dekret o działalności misyjnej Kościoła *Ad gentes divinitus*, 29 (dalej: AG)

⁹⁶ TAMŻE, 42.

Kościola, prosi Boga, aby służąc wiernie Jego Majestatowi – za wstawiennictwem Maryi, Matki Jezusa – mogło rozszerzać chwałę imienia Bożego „słowem i przykładem”⁹⁷. Boże zmiłowanie i wstawiennictwo Najświętszej Maryi zawsze Dziewicy sprawiają, że Ofiara Eucharystyczna wyprasza, aby *Kościół wzrastał w liczbę wiernych*⁹⁸. Działalność misyjną Kościoła umacnia Pan, który karmi wiernych „zbawiennym Pokarmem”; potrzeba jednakże, aby cały lud – wspierany wstawiennictwem błogosławionej Maryi Dziewicy, Królowej Apostołów – pełniąc wolę Bożą i *służąc człowiekowi, dążył niestrudzenie do zbawienia*⁹⁹.

Kościół dziękuje ustawicznie Panu Bogu za zamiśl Jego mądrości i dobroci, aby ludzi wynieść do udziału w życiu Bożym¹⁰⁰, *aby zaprosić i przyjąć ich do wspólnoty z sobą*¹⁰¹ i *aby wszystko zostało odnowione w Chrystusie oraz by ludzie w Nim właśnie tworzyli jedną rodzinę i jeden Lud Boży*¹⁰². Z najgłębszej zatem własnej potrzeby powszechności i posłuszny nakazowi Założyciela (por. Mk 16, 15), Kościół stara się głosić Ewangelię Chrystusa wszystkim ludziom; rozprzestrzeniać *wszędzie królestwo Chrystusa, Pana i Boga wieków*, i przygotowywać ścieżki na Jego przyjście¹⁰³.

W modlitwie mszalne Kościół „zawsze i wszędzie” składa dziękczynienie Bogu za Jego plan zbawienia i oddaje cześć Najświętszej Dziewicy Maryi, *która poprzedziła Apostołów w zwiastowaniu Chrystusa i wiedziona przez Ducha Świętego, z pośpiechem zaniosiła Chrystusa Janowi, aby stał się dla niego źródłem uświęcenia i radości*¹⁰⁴. Piotr oraz pozostali Apostołowie, napelnieni i przynagleni Duchem Świętym, *zaczęli mówić obcymi językami, tak jak im Duch pozwalał mówić*¹⁰⁵; wyszli z Wieczernika i *nieustraszenie głosili Ewangelię wszystkim narodom, aby stała się dla nich zbawieniem i życiem*¹⁰⁶.

Kościół, którego Matką jest Matka Jezusa, „Królowa nieba i Pani świata”¹⁰⁷, jest złączony głęboką więzią z Maryją i tak jak Ona *chce*

⁹⁷ Ko, w: „Zbiór Mszy o NMP”.

⁹⁸ MnD, w: TAMŻE, 95.

⁹⁹ MpK, w: TAMŻE, 96.

¹⁰⁰ Por. LG 2.

¹⁰¹ DV 2.

¹⁰² AG 1.

¹⁰³ TAMŻE.

¹⁰⁴ Pf, w: „Zbiór Mszy o NMP”, 95.

¹⁰⁵ Pierwsze czytanie (Dz 1, 12-14; 2, 1-4), w: *Lekcjonarz do Mszy o NMP...*, 80.

¹⁰⁶ Pf, w: „Zbiór Mszy o NMP”, 95.

¹⁰⁷ Śpiew przed Ewangelią (*Alleluja*) i zob. Ewangelia (J 19, 25-27), w: *Lekcjonarz do Mszy o NMP...*, 81.

przeżywać tajemnicę Chrystusa¹⁰⁸, ciągle doświadczając, że Najświętsza Panna nieustannie, lecz szczególnie w świętej liturgii, jest z nim jako Matka i Pomocnica¹⁰⁹. Najświętsza Dziewica i w naszych czasach, dzisiaj, pociąga przykładem zwiastunów Ewangelii, rozgrzewa miłością, wspomaga ustawicznie modlitwą, aby głosili na całym świecie Chrystusa Zbawiciela¹¹⁰.

Dzieło zbawienia dokonane przez Chrystusa uobecnia się, po Jego chwalebnym wniebowstąpieniu i zesłaniu Ducha Świętego, aż do Paruzji, zwłaszcza poprzez sprawowanie liturgii, która zatem słusznie jest uważana za ostatni etap historii zbawienia („czas Kościoła”). Chrystus wielorako obecny w liturgii przewodniczy jako Głowa zgromadzeniu wiernych przyjmujących słowo wiary i uczestniczących w liturgicznych obrzędach „w Duchu”; jako Nauczyciel głosi, także teraz, Ewangelię zbawienia; jako Kapłan sprawuje ofiarę nowego i wiecznego Przymierza oraz działa swą mocą w sakramentach; czyni to wszystko jako Pośrednik (*Mediator Dei*), który ustawicznie wstawia się za ludźmi do Boga Ojca (por. Hbr 7, 25)¹¹¹.

*Najświętsza Panna wzięta w chwale do nieba i wyniesiona u boku Syna, Króla królów i Pana panujących (por. Ap 19, 16), również nie zaprzestała zbawczego zadania powierzonego sobie przez Boga Ojca, „lecz poprzez wielorakie swoje wstawiennictwo ustawicznie zjednuje nam dary zbawienia wiecznego”*¹¹². Liturgia ze swej natury tworzy i wyraża wspólnotę nie tylko z Kościołami całego świata, ale również i z mieszkańcami nieba: z aniołami i świętymi, a przede wszystkim z chwalebłą Bogurodnicą Dziewicą Maryją¹¹³.

Kościół, sprawując Boskie misteria, jednoczy się z Najświętszą Maryją Panną, by z Jej głosem, błogosławić Boga Ojca i wielbić Go hymnem uwielbienia; aby razem z Nią słuchać Bożego słowa i stale rozważać je w swoim sercu; ażeby razem z Nią stać się uczestnikiem

¹⁰⁸ MC 11.

¹⁰⁹ WTP 12.

¹¹⁰ Pł, w: „Zbiór Mszy o NMP”, 95. *Sed et nunc beata Virgo Evangelii praecones trahit exemplo, fovet caritate, incessanti iuvat oratione, ut toto orbe Christum Salvatorem annuntient.* CONGREGATIO PRO CULTU DIVINO, *Collectio missarum de Beata Maria...*, 74.

¹¹¹ Zob. WTP 11.

¹¹² TAMŻE, 12.

¹¹³ TAMŻE, 13.

paschalnego misterium Chrystusa i złączyć się z Jego dziełem odkupienia¹¹⁴. Kościół w liturgii naśladuje ponadto swoją Matkę Maryję modlącą się z Apostołami w Wieczerniku, aby wypraszać ustawicznie dar Ducha Świętego; *wzywa Jej wstawiennictwa, ucieka się pod Jej obronę, prosi Ją, by nawiedzała lud wierny i napelniała go darami łaski; razem z Nią, łaskawą Opiekunką swej drogi, z ufnością idzie na spotkanie Chrystusa*¹¹⁵.

Ks. dr hab. Jan Józef Janicki
Papieska Akademia Teologiczna (Kraków)

ul. L. Rydla 3
PL - 32-090 Słomniki
e- mail: atjanick@cyf-kr.edu.pl

Maria nella liturgia romana del tempo pasquale

(Riassunto)

La Vergine Maria è presente lungo dell'anno liturgico che celebra tutto il mistero pasquale di Cristo. Tutta la celebrazione liturgica verte verso la Pasqua. Dato che Maria è presente in modo particolare nei misteri di Cristo, è anche presente in diversi aspetti dell'anno liturgico: dall'Avvento al tempo ordinario.

L'autore si sofferma sulla celebrazione della risurrezione di Cristo e cerca di mettere in luce la presenza liturgica di Maria in quel mistero celebrato. L'autore studia prima di tutto le Messe dal „Collectio Missarum” previste per il tempo pasquale.

¹¹⁴ Por. TAMŽE.

¹¹⁵ TAMŽE.